

AKADEMICKÉ BRNO 83

12. května 1983

3

AKTUÁLNÍ ROZHOVOR

"Akademické Brno" na sebe soustředí pozornost nejen široké veřejnosti, ale i stranických, státních a svazáckých orgánů. O tom svědčí přítomnost řady oficiálních hostů, z nichž jsme vybrali s. Petra Roseckého, vedoucího kulturní komise ČVU SSM.

Co nám festival přináší?

To je moc obecná otázka a nedá se na ni tak jednoduše odpovědět. V zásadě musíme rozlišovat, co přináší škola, tedy Univerzitu a jejím studentům, a co jednotlivým divadlům. Musíme si uvědomit, že většina divadel má a bude mít jepičí život. Scény vznikly z potřeby mladých lidí vyslovit se, upozornit na to, kde nás "bota tlačí". Věkový průměr účastníků je kolem 22 let. Určitý druh hyperkriticismu je pro tento věk typický, a proto je naším hlavním úkolem dát souborům ideovou orientaci, aby po vzoru svých profesionálních kolegů se snažili najít odpověď na problémy dospívající generace. Proto hlavně vítáme autorská divadla, která vycházejí ze studentského prostředí a jejichž představení by měla být nejpravdivější.

Pro školu a svazáckou organizaci je akce tohoto druhu hlavně zatěžkávací zkouškou organizačních schopností.

Máte možnost srovnání s podobnými soutěžemi?

Samozřejmě s akademickým Prešovem. Tam má festival plnou podporu nejvyšších stranických orgánů. Organizace funguje skutečně na skvělé úrovni. Tím samozřejmě nikterak nechci zaujmát a priori negativistické stanovisko, ale faktem zůstává, že se Prešov blížíme, ale zatím jsme ho nedosáhli.

Jak se budou organizovat další ročníky akademických soutěží malých jevištních forem?

Bude pouze jedna celostátní soutěž v roce. Letos Brno, příští rok Prešov a za dva roky se opět sejde v Brně. Akademické Brno se bude konat každým rokem. Bude rozšířeno o recitaci, a tím vznikne nová uzavřená oblast. Vítězové z této soutěže postoupí na Šrámkův písek a Wolkerův Prostějov, tedy festivaly organizované NF.

Jste spokojen s organizací?

Těžko říct, jak se vyvine situace. Soutěž teprve začíná a každý podobný podnik tohoto druhu přichází na svět s typickými "porodními bolestmi", a tak ta trocha drobných zádrhelů na úvod je spíše pravidlo než výjimka. Celá organizace by se měla rovnoměrně rozložit na všechny organizační složky, tzn. škola, ČSV SSM, MěV KSČ, ČZV ROH KFS.

Dnes se nám podařilo ve spolupráci s vedením školy vyřešit v předstihu ubytování účastníků Akademického Brna 1984. Divadelníci už nebudou ubytováni na vysokoškolských kolejích, ale společně v prostředí, které umožní organizovat semináře, výměnu zkušeností.

Čím je pro Vás Brno specifické?

Subjektivně nádražím. Dostat se bez zranění od vlaku do tramvaje je výkon hodný kaskadéra. Objektivně je Brno druhým největším vysokoškolským centrem po Praze. To je myslím dostatečná charakteristika brněnského života.

Které divadlo byste rád v Brně navštívil?

Rád bych na Frovázek, nemá totiž v českých zemích konkurenci.

Co byste nám řekl na závěr?

Ať se vám to podaří.

Děkujeme za rozhovor.

CO BY LO VČERA

Divadelní soubor Veeš pedagogické fakulty v Ústí nad Labem byl již představen ve včerejším čísle. Dnes bychom chtěli komentovat pouze představení "Halo, příroda", které jsme shlédli včera.

V souladu s dobrými výsledky, kterých soubor dosáhl v dřívějších letech svého působení, jsme očekávali hodnotný umělecký zážitek. Odchod Václava Zibnera z hereckého kolektivu divadla byl však zřejmě citelnou ztrátou, protože naše dojmy byly po shlédnutí hry značně rozpačité. Představení nemělo spád, nevyzařovalo z něj žádná zřetelnější myšlenka, bylo značně neucelené a pozitivní momenty se omezovaly pouze na některé povedené a vtipné gagy a dobře působily i velice pestré masky a převleky, které byly, jako i celá osa hry, inspirovány kresleným seriálem Tomáše Holého "Putování pana Pipa". Vcelku však zanechalo představení obecnost chladným. Se svými smíšenými dojmy jsme zažili za autorem hry, hercem divadla Veeš, Josefem Moozem. Ten naše pocity chápal a sám je také sdílel. Neúspěch hry viděl v nedostatcích v technice, zejména v osvětlení. Stěžoval si také na špatné složení publika, které pozůstávalo převážně z členů hereckých souborů, přičemž zastoupení běžných studentů bylo takřka mizivé. Důležitou roli hraje podle jeho mínění také bezprostředně první moment a atmosféra, která se mezi herci a publikem navodí hned zpočátku a která byla ve včerejším představení poněkud mrazivá. Posuďte sami.

Líbil se nám ÚSMEV. Ten se ostatně líbí každému, zvláště je-li na tváři dobře se bavícího člověka. A těch tváří bylo opravdu dost. Ptáte se kde? Na soutěžním vystoupení divadla ÚSMEV z Bratislavy. Nejedná se tedy o fyziologický škleb, vyjadřující emoci, ale o mladě a moc dobré divadlo. Jak sami vidíte, nebyl patrně výběr názvů náhodný, protože první i druhé se sebou souvisí.

Soubor hraje již šestým rokem, jeho zřizovatelem je matematicko-fyzikální fakulta Univerzity Komenského v Bratislavě. Ano, čtete dobře. Matematicko-fyzikální. Asi proto, že autoři i herci si dovedou úspěch a "úsmev" opravdu dobře vypočítat. Divadlo je autorské, Marian a Alena Michalidesovi jsou hlavními tvůrčími duchy. Úspěšní opravdu jsou. S představením Císařovy nové šaty získali první cenu na soutěži v NSR, tedy v mezinárodní konkurenci. Co o sobě sami říkají: Jsme pohybové divadlo. Kolem nás je přece tolik zbytečných slov a i ta slova, která mají vyjádřit atmosféru nejtajnějších záhybů lidské duše, jsou vlastně fádni, banální. Proto se pokoušíme o takový výraz, aby divák vnímal opravdu všemi smysly, aby byl vtažen do hry. Nejsme určité pantomimické divadlo. Inspirujeme se vším. Vždyť i ten obyčejný den přináší tolik inspirací. Není naším cílem stát se profesionály. Začali jsme hrát sobě pro radost a jsme rádi, že můžeme tuto radost předávat i ostatním.

Tolik ÚSMEV. Do Brna přijel se soutěžním vystoupením Zem-gula. Je to pohybová hudební etuda na zrod "človíčka", jeho první kroky. Bylo až překvapivé, na jaké úrovni byla zvládnuta zejména choreografická stránka představení. Snad jen texty písniček byly vlivem techniky na pomezí srozumitelnosti. Vzhledem k textům je to škoda. Představení to bylo opravdu dobré. A tak doufáme, že se v Brně s ÚSMEVEM a s úsměvem brzy sejdem.

Č t v r t e k 12. 5. 1983

dopoledne - individuální volno a prohlídka Brna; doporučujeme vám tyto výstavy: na Radnické

- na Radnické ulici byla otevřena výstava "20 mladých výtvarníků"; otvírací doba je od 9.00 do 19.00 hod.

- komise pro ochranu a tvorbu životního prostředí při ČSV SSM na VUT v Brně uspořádala ve skleníku na náměstí Svobody v Brně výstavu EKOFÓR; jedná se o soutěž kresleného a fotografického humoru o životním prostředí

odpolední program:

12.30 - 13.30 - oběd /DK ROH KSB/

15.00 - 17.30 - hodnocení představení

17.45 - 18.45 - večeře /DK ROH KSB/

18.50 - 19.45 - divadlo LUKS Plzeň
"Pýcha předchází pád"

20.15 - 21.15 - Studio poezie filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze
"Lod bláznů"

21.35 - 22.30 - Soubor pedagogické fakulty v Plzni
"Člověkismus"

V dnešním programu uvidíte dvě plzeňská amatérská divadla. První z nich je divadelko LUKS, působící při strojní fakultě v Plzni. Není to vlastně divadlo v pravém slova smyslu, protože jeho obsazení tvoří jenom dva členové. Jsou to: Michal Hecht, se kterým jsme hovořili, a jeho kamarádka Markéta Potužáková. Oba jsou herci v divadle Dialog, které působí pod patronací plzeňské Škodovky.

Michal Hecht chtěl ovšem realizovat svoje vlastní scénaristické nápady, a tak si založil právě LUKS. Předtím, než vytvořil hru, kterou dnes večer uvidíte, nacvičoval se svojí kolegyní různé scénky, založené převážně na improvizaci. Tak se stalo, že některé epizody realizovali přímo v místě jejich vzniku. Oba aktéři předtím, než získali stálou zkušebnu, nacvičovali mezi jiným v průjezdu.

Hra "Pýcha předchází pád" je v podstatě plynulým pokračováním dosavadní činnosti obou herců. Děj vznikl na základě improvizace, pouze jeho kosira je tvořena příběhem z knihy Pavla Fialy "Má hlava je včelín". Sám autor - Michal Hecht svoji hru charakterizoval jako "Představení o malém človíčkovi s velkou fantazií, který chce úspěchu dosáhnout za každou cenu." Vlastní scénář vznikl de facto až po dvou představeních úpravou monologů, které byly vytvořeny vesměs až na podíu. Nominaci hry na přehlídku malých divadel Akademické Brno 83 souboru zajistil úspěch na oblastní přehlídce Zájmové umělecké činnosti v Plzni.

Michal Hecht má i mnoho zajímavých scénických plánů a nápadů /kulisy/ - jeho herecké pojetí vyžaduje existenci nějakého "zákulisí" /nemá rád otevřené scény/ - ale na druhé straně se mu nehraje dobře na velkých podíích, kde se osobitost jeho projevu poněkud ztrácí.

Na závěr nezbyvá než popřát oběma aktérům dobré umístění na našem festivalu, ale i mnoho sil do další tvůrčí činnosti.

Druhým plzeňským souborem, který dnes večer uvidíme, je skupina herců - amatérů /jejich stále působíste je - stejně jako u aktérů divadla LUKS - divadelko DIALOG/ hrajících pod hlavičkou pedagogické fakulty v Plzni. Obsazení tohoto souboru sestává z autorské dvojice Miroslava Antona s Martinem Choutkou a jejich partnera Pavla Hauera. Tato autorská dvojice napsala již dvě hry se zaměřením na malé jevištní formy: "Talent" a "Všežato". Hra "Talent" je vlastně parodií na pohádku. Těšila se zřejmě nemalému úspěchu, o čemž svědčí patnáct repríz od premiéry v listopadu roku 1981. Druhá hra "Všežato" je pro změnu parodií na kovbojku. Přestože toto divadelní představení mělo premiéru teprve nedávno /v březnu tohoto roku/, dočkalo se již devíti repríz, přičemž další čtyři budou pravděpodobně uvedeny v nejbližší době. Tyto hry byly nastudovány již výše zmíněným amatérským divadlem Dialog.

Veliká popularita tohoto souboru v Plzni je zapříčiněna faktem, že dvojice Choutka + Anton je v západočeské metropoli ojedinělým zjevem na poli divadel malých forem a její prioritní postavení nikdo neohrožuje.

Veškerá tvůrčí činnost autorská dvojice vyplývá z jejich vzájemných konfliktů a diskusí - oba autoři mají velice rozdílné povahy /jak jsme se o tom v rozhovoru s nimi osobně přesvědčili/ a dokáží se vyprovokovat k zajímavým osobním výpovědím, které tvoří obsah jejich her. Oba autoři si nám postěžovali, že je některý plzeňský tisk /Západočeská pravda/ přirovnával k následovníkům tradičních českých hereckých dvojic /V + W, Suchý + Šlitr apod./. Autoři se však snaží vytvářet vlastní umělecké postupy a vstoupit tak na dosud neznámapanou půdu našeho divadelnictví. Je pochopitelné, že jejich činnost je ovlivno-

vána - vždyť legendární dvojice Voskovec a Werich určitě ovlivnila každého současného českého komika - ale Miroslav Anton a Martin Choutka se domnívají, že je třeba se vymanit z hranic žánru a donutit diváka k pochopení nových náhledů na humor a divadlo vůbec.

Hra "Člověkismus", kterou dnes shlédnete, je prvním samostatným vystoupením aktérů mimo Plzeň. Svým obsahem navazuje na dvě předcházející a autoři se zde formou humorných jevištních dialogů rozhodli zkoumat tvora zvaného Homo sapiens. Ve hře je použito veršů J. R. Picka a písní Jiřího Suchého. Stejně jako text, režie a scéna jsou autorské.

Spatřiv v zrcadle svoji líc
Zajásal blázen bláznu vstříc
Zas je nás o jednoho víc!

Nadarmo se sám sebe ptáš
Kdo je ta povědomá tvář
Blázne to není klam či mam
Ten šerý přízrak těs ty sám

Jenom bláznům je vždycky hej
Nezastaví se jejich rej
Nač čekáš do tance se měj

Proto si tance chválí svět
Že nemusí se točit vpřed
Že může také čelem vzad
Vpravo a vlevo tancovat

Jenom blázen se může smát
Když před ním někdo k zemi pad
Bratrem května je listopad

Hle mudrc s bláznovými vousy
Hloubá proč blázen blázna rdousí
Což nechápe že si dva bratři
Jen pomáhají jak se patří

Jen blázen věří že by utek
Z dosahu záštíplných pútek
Co slovo to šlehnutí důtek

Co se jen stalo s naším brachem
Je jak naplněn střelným prachem
Troufneš-li si vejít s ním ve při
Rázem vyletíš do povětří

Takovýchto zaprášených a zapomenutých textů jsou ve světové literatuře tisíce. Úkolem studia poezie filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze je tyto skvosty objevovat a aktualizovat. Více nám prozradil umělecký vedoucí.

Soubor vznikl v listopadu 1981 a v sezóně 81/82 vytvořil tři komponované představení. Divadlo není autorské, jeho cílem je předvádět poezii jako dramatizovaný literární text. Obsazení souboru je zcela variabilní. Základních pět členů je podle potřeby doplnováno dětmi a jinými "lajky". Současný repertoár představují tři hry: "Loď bláznů", "Máchův máj" a Jeffersonova "Pastýrka putující k dubnu". Krédem souboru je, že "poezie není jenom na poslouchání, ale i na dívání, protože samo substantivum divadlo je od dívati se".

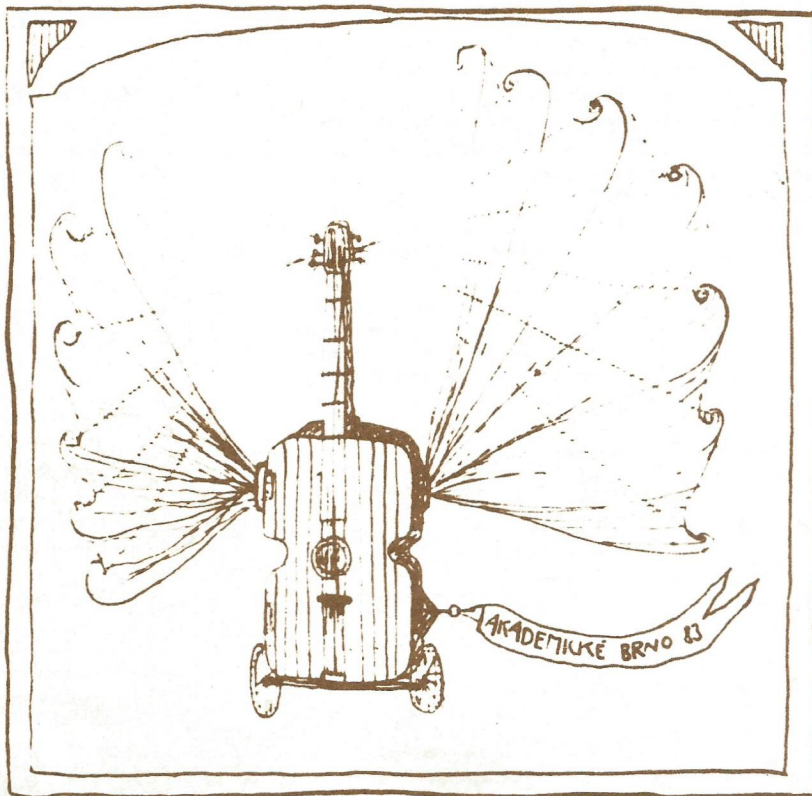
DNEŠNÍ FEJETON:

Umění zkoušek

K vysoké škole patří zkoušky stejně neodmyslitelně jako k velbloudovi hrb, Svandovi dudy či spropitné číšníkovi. Také to prostě bez nich nejde. Studentský folklor přitom dospěl k neobyčejně trefnému výrazu, že zkouška se dělá, nikoli tedy jak tvrdí oficiální mluva, že by se vykonávala či skládala. Ve skutečnosti jde totiž o bohatě strukturovaný fenomén, v němž otázka znalosti či neznalosti je pro mnohé posluchače neobyčejně vedlejší záležitostí. Umění udělat zkoušku se dědí z jedné generace studentů na druhou, vznikají rozdílné fámy a legendy nalepené na fakulty, katedry i pedagogy, které s nimi pak jdou dějinami a nelze je vyvrátit, byť lze zhusťta o jejich pravdivosti s úspěchem pochybovat.

Nejjednodušší způsob, jak udělat zkoušku, je ji nedělat. Samozřejmě zde nemám na mysli posluchače, kteří se ke zkoušce prostě nedostaví, protože takoví dostanou automaticky nedostatečnou, ale ty, kteří si nacházejí různé omluvy. Ve zkouškovém období až závažně vzrůstá křivka nemocnosti a vedle banalit jakými je chřipka či angína se objevují i mnohá úplná nebo částečná zhroucení apod. A protože lékaři nejsou všude lidumilové, uchylují se studenti k různým více i méně zdařilým podvodům. Tak je například znám případ posluchače, který delší čas nosil potvrzení z gynekologie, což mu roztržiti pedagogové bez váhání uznávali. Naproti tomu podceněním jejich inteligence se stal lísteček papíru s razítkem, podobácky vyrobeným z dětské tiskárničky. S úctou je ovšem třeba vzpomenout studentky, která se omluvila dobráckému profesorovi na nevolnost, ale za krátký čas jím byla spatřena, jak jde v důvěrném obětí s nějakým mužem. Když jí to bylo vytýkáno s poukazem, že se snad měla léčit a nikoli vodit se pány, klidně odpovíděla: Ale to byl přece lékař.

Závažnou bývá otázka vzhledu. Zakotvená mezi studenty je představa, že učitelé mnohem raději pohlíží na zelené obličaje, které vypovídají o tom, že jejich majitelé dřeli dlouhé dny do rána, a nyní se ještě náležitě bojí. V zimním semestru lze této barvy dosáhnout celkem snadno, ale v létě mívají učebnice mnohdy mocnou konkurenci v pobytu u vody. Tu nastupuje kosmetika, kterou se dosahuje

často až překvapujících výsledků. A je zde samozřejmě i oblečení. To ovšem bývá záležitost výlučně ženská, protože žádný muž nepředpokládá, že oblomí docentku dokonalým uzlem kravaty či tvarem obuvi. Bohatě však tuto oblast pokrývají jejich kolegyňe. V současnosti se navrátily minisukně, a te i jako úbor společenský. Běda examinatorovi, jehož unavený zrak náhodně padne padne na hodně obnaženou nožku. V zápětí se o něm roznesou pověsti, že je proutník a starý kocour, který dává známky jen v závislosti na odvážnosti šatů. V neméně svízelné situaci bývají i examinatorky, protože případný neúspěch svědčí posluchačky na fakt, že ta která bába jí záviděla délku úboru, kterou si už ona dovolit nemůže, a proto se jí pomstila.

Rafinovanou formou získávání zkoušky je obměkčení pedagogů. Je to pestrá škála od prostých slz, přes líčení autohavárií, nemoci blízkých až po situace tak říkajíc z oblasti černého humoru. Stalo se před léty, že havarovalo letadlo. První ze zkoušených toho dne poprosil docenta smutně o shovívavost, protože mu tam zahynula neter. I druhý měl shodou okolností mezi zemřelými příbuzného. Pak následoval třetí až sedmý, náhoda si prostě zahrála.

Umění udělat zkoušku je mnohotvárné a opatření, která zde vykonávají studenti, pestrá a utvářející onen propletenec mýtů, provázející fakulty, katedry i jednotlivé pedagogy a celý ten neopakovatelný život vysokých škol.

Zpravodaj č. 3 - Vydává organizační výbor Akademického Brna 83. Odpovědná redaktorka Jitka Hanzlová. Náklad 500 ks.
Brno, dne 12. května 1983. Neprodejné.
Čj.: 338/83.
